

عنوان مقاله:

کوش نامه و نقش قهرمان بیگانه «آماج گونه» در بازسازی هویت ملی ایرانیان

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 27، شماره 95 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسنده:

یینگ جون لئو - استادیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پکن، چین

خلاصه مقاله:

در روند اسلامی شدن جامعه ایران پس از قرن هفتم میلادی، مفهوم نسب قومی و هویت تاریخی ایرانیان توسط افکار بیگانه به شدت دستخوش دگرگونی و ابهام گردید؛ اما برخی از ادبای ایرانی، با رونق یافتن زبان و ادبیات فارسی، رسالت حفظ و احیای حافظه فرهنگی را بر عهده گرفتند. برخی از حماسه های ملی ایران که بر اساس افسانه های شفاهی و مکتوب، بین قرون دهم تا دوازدهم میلادی گردآوری و منظوم شده اند، تاثیر به سزایی در بقای سنت فرهنگی ایران داشته اند. در میان این حماسه ها، کوش نامه به خاطر شکل دهی به یک قهرمان بیگانه، قابل توجه ویژه است. این منظومه که سراینده اش آن را داستانی از شاه چین خوانده است، بخش هایی از حافظه فرهنگی جمعی ایرانیان باستان درباره درگیری های نظامی دشمنان بیگانه با ایرانیان را در خود حفظ کرده است. بخش اصلی این مقاله شامل سه قسمت است. در قسمت نخست، پس از مروری مختصر بر داستان کوش پیل دندان، سه پیش نمونه برای کوش پیل دندان به دست داده و بررسی شده است: پادشاهان کوش در شمال آفریقا، پادشاهان سامی نژاد بین النهرین و پادشاهان امپراتوری کوشانی در شرق ایران. در قسمت دوم، با مراجعه به نظریه حافظه جمعی، مکانیسم تلفیق و ادغام پیش نمونه های چندگانه در روند شکل گیری شخصیت کوش پیل دندان مورد بحث قرار می گیرد؛ و در قسمت سوم، بر اساس مفهوم «شخصیت آماج گونه» - که اصطلاحی رایج در پژوهش های مربوط به ادبیات عامیانه در چین است - به جمع بندی و نتیجه گیری خواهیم پرداخت. برخلاف شاهنامه که با توصیف و به تصویر کشیدن پادشاهان و پهلوانان ایرانی، ستایش آن ها به خاطر اعمال قهرمانانه در ایجاد و حفظ تمدن و نیز دفاع از کشور، افتخارات، هویت ملی و وحدت ایرانیان را در دوران اسلامی بازسازی کرده است، کوش نامه از طریق ترسیم چهره یک قهرمان بیگانه که دارای هویتی چندلایه از دشمنان خارجی است، «خود» را با شکل دادن به «دیگری» [1] شناسانده و این گونه به بازسازی هویت ملی ایرانیان یاری رسانیده است. [1]. concretizing the other

کلمات کلیدی:

کوش نامه، شخصیت آماج گونه، حافظه فرهنگی، هویت ملی، حماسه ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1556672>

